
"En bortglömd plats
alldeles i närheten av
norska gränsen, vid
bergen och trollskogarna."
JONAS LEJON
SPÅR I SNÖN
DPM

Jonas Lejon

Spår i snön

E-novell, 2022.

DPM06

denperfektamaskinen.carrd.co

När Fredrik var liten hade han alltid varit rädd för jordkällaren som låg bakom farmors stuga. Han hade aldrig kunnat säga riktigt varför, bara att det var någonting med den där förmultnade, mossätna lilla dörren som fick honom att rysa. Den var inte stor, knappt en meter hög och verkade leda rakt ner i en övervuxen böld under marken.

Det var inte rationellt, det var klart att det inte var det. Hans mamma hade skrattat åt hans rädsla och hans pappa hade sagt åt honom att inte dumma sig. Ändå hade han tagit den långa vägen runt stugan, ut genom den gamla tallskogen, bara för att slippa passera nära jordkällaren.

Om nätterna kunde han ibland drömma om den där vidriga dörren, flagnad och jordskadad. Den bara var där, omgiven av mörker och litegrann på glänt. Från den svarta springan trevade sig små, små fingrar fram. Bleka, som knotiga rötter.

Det blev så illa att hans farmor hade släpat med honom dit och öppnat dörren för att visa att ingenting dåligt fanns där. Fastfrusen och storögd hade han stirrat in bakom den lilla dörren, ner i det kvalmiga utrymmet där konserver och syltburkar väntade. En tung, mustig doft av jord och mylla hade slagit emot honom. Fuktig, lite rutten.

De hade varit nöjda så, hans föräldrar och farmor. Pojken hade fått se att det inte funnits någonting där inne. Bara ett kylskåp, ingenting mer. De tänkte att det borde jaga bort de där dumma tankarna.

Men Fredrik hade inte kunnat sluta undra för vem en så liten dörr hade byggts och vad det var för små spår han hade tyckt sig se leda bort ifrån den.

* * *

”Har hon … blont hår?” frågade Fredrik.

”Nej.”

”Rött då?”

Baksätet suckade.

”Du måste ställa det som en fråga … Pappa.”

”Jaja.” Han funderade. ”Har hon rött hår?”

”Nja.”

”Vad menar du med nja?”

”Inte direkt.”

”Jaha.”

Fredrik blinkade långsamt mot rutan. Vindrutetorkarna sopade fram och tillbaka, fram och tillbaka, och vispade undan snön. Världen utanför var svart och vit, med en mörkblå glans över drivorna.

Hellyset fångade vinternatten i korta, frusna ögonblick.

Från bilradion rullade Led Zeppelin på låg volym, så lågt att varken Emilia eller Josse skulle kunna klaga. Otacksamma ungar.

”Får jag också gissa?” frågade Josse, ansiktet upplyst av läsplattans bleka sken.

”Ska du både titta på film och ställa frågor?”

”Ja.”

”Visst, okej. Gissa på då, knasunge.”

”Jag är inte knasig”, kontrade Josse. ”Jag … jag är nästan lika stor som Emilia.”

”Nästan”, fnyste Emilia.

Fredrik gäspade och fokuserade på vägen. Snön var som ett sömnpiller, ett konstant meditativt brus som malde i bakgrunden. Nästan som kugghjul, som perfekt klickade tillsammans. Om och om igen.

Världen hade blivit kall och vit, men inne i bilen var det fortfarande varmt. Det var som en mysig gammal filt, som han hade privilegiet att köra runt i. Döttrarnas ögon glimrade till i spegeln ibland, som kattögon. Emilia tittade uttråkat ut genom sidofönstret, med håret draperat över glaset, medan Josse fingrade på läsplattan.

Fredrik mindes när han själv legat hoppackad i baksätet som en liten pojke med några leksaker till sällskap. När farsan hade kört samma väg, fast med en annan typ av snö och i en äldre typ av bil. Deras gamla Volvo som hade ryckt sig mot isen, gnisslat i svängarna och som … varit deras fort.

Då hade det enda ljuset varit bilens strålkastare och glöden från farsans cigarett, följt av blå rök.

Han undrade om Emilia och Josse skulle minnas den här resan på samma sätt, eller om det bara skulle bli en popup-reklam i långfilmen som var deras liv? Någonting som snabbt spolades förbi när de mindes tillbaka.

”Okej.” Fredrik återvände till spelet. ”Är det … Lara Croft? Du vet, Tomb Raider.”

”Ja”, muttrade Emilia.

”Ha! Då är det min tur.”

Han började klura, medan snön blev allt tjockare där utanför. Träden växte sig fler och fler. De små fläckarna av hus hade snart

försvunnit helt. Bilen hade lämnat kartorna långt bakom sig och åkt in i vildmarken.

Han undrade om ens GPS:en kunde hitta hit.

”Äh”, muttrade Emilia. ”Jag orkar inte leka mer.”

”Jaha.”

Fingrarna trummade på ratten. I backspegeln kunde han skymta sina döttrar. Den äldre såg ut att vara nära på att somna, medan den yngre var upplyst i vitt, helt fångad i Disneys trygga värld. Kalle Ankas hesa röst skränade genom bilen.

Han kände ett tryck i magen och pressade fram ett leende.

”Visst ska det bli kul att fira jul i gammelfarmors stuga, va?”

”Hon kommer inte ens att vara där”, påpekade Emilia.

”Nej, men det kan väl bli kul ändå? Hon har ju lämnat skotern, även om jag misstänker att hon nog ändå hade velat ta med sig den till Thailand.”

Inga skratt.

”Oavsett”, fortsatte han, lite lägre. ”Så kommer jag ju att få ha er i mer än en vecka, ända till nyårsafton. Det ska väl bli kul?”

”Mhm”, grymtade Emilia.

Josse sa ingenting.

”Det kommer att bli kul”, ekade han, mer för sig själv. ”Det kommer att bli kul …”

* * *

Farmors stuga var gömd djupt inne i skogen. Kolbyn låg några kilometer längre ner längs vägen som de kom ifrån, men annars var det bara stugan där och en liten bäck. En bortglömd plats

alldeles i närheten av norska gränsen, vid bergen och troll-skogarna.

Emilia och Josse hoppade snabbt ur bilen och försvann in i stugan. Fredrik skrattade ondskefullt inombords eftersom de snart skulle upptäcka att internet saknades här. Den lilla detaljen hade han strategiskt nog glömt att nämna. Han drog vinterjackan tätare om överkroppen och la handen på bagageluckan. Resan från Älvdalen hade tagit några timmar i det här helvetesvädret, men det var det värt.

Fredrik lutade huvudet bakåt och andades ut rök i den bitande luften.

Han tittade förbi stugan och bort mot den halvt förfallna ladan. Färgen hade flagnat bort, som bränd hud. Men farmor närmade sig åttio nu så hon hade väl inte ork att fixa sånt där längre. Helt ärligt förstod han inte hur hon fixade att bo här ute själv.

Tjurighet, antog han.

En bit längre bort buktade snön en aning. Knotiga grenar från nakna buskar stack upp från det vita lagret, alldeles omkring en liten dörr. Det var skottat där, eller hade i alla fall varit det. Självklart var det skottat till den där förbannade platsen. Inte för att det fanns någonting farligt där, det var bara ett barns dumma fantasier som vägrade att försvinna helt.

Fredrik vände sig bort från den lilla dörren som ledde ner till jordkällaren. Den hade blivit äldre sedan sist, med nya sprickor under den flagnade målarfärgen. Som att dess verkliga inre höll på att klösa sig ut genom fasaden.

Han tvingade bort tankarna.

Grusvägen till stugan var skottad. Snöslungan var uråldrig, som allt annat här, men fungerade fortfarande. Snöstormen som flåsat bilen i nacken hade lämnat ett mjukt täcke av vitt över heden och berget längre bort. Inte för att han kunde se så långt, inte i det här mörkret, men han kunde området så pass bra att han inte behövde se.

Alldeles intill bilen var det fullt av små spår i snön. Han ville tro att de hade lämnats av ekorrar, men var ändå tvungen att medge att det nog var råttor. De drogs till värmen, de små asen. Han lutade sig närmare. Spåren hade delvis täckts över av snön, men var ändå tillräckligt färska för att synas. Tippande och tappande rörde de sig bort i mörkret, undan från altanens ljus, ända in under ladans skugga.

De måste fortsätta ut i skogen efter det. Kanske var det en fågel som hade skadat sig eller inte klarade av kylan? Träden prasslade och blåste. En vindpust av puder blåste bort från deras knotiga grenar.

Andedräkten kröp fram som rök.

Innerfickan vibrerade till och bröt lugnet. Med en suck fiskade Fredrik upp mobilen och drog tummen över displayen. Mottagningen var på gränsen till obefintlig här, men det gick i alla fall att få sms … ja, ibland. Om det var från jobbet så skulle han strypa Melker.

Förbannade pucko …

Men det var inte jobbet, utan någonting långt värre. Det var Bea. Eller Beatrice som hon gillade att bli kallad nu. Hon oroade sig, vilket han fann skrattretande. Oroade sig? För vad? Det fanns ingenting här. Utom träd och snö. Hon undrade varför han inte svarade, vilket bara drev skämtet allt djupare in i hans blödande buk.

Bea, eller Beatrice, borde om någon veta att det inte gick att få fram någon signal här.

Kinderna hettade till. Det kliade över halsen. Fredrik stampade till i snön och slet av sig handsken. Efter att ha hindrat sig själv från att slänga mobilen i marken, började han långsamt, återhållsamt skriva ett svar.

”Jävla … fan …”

Han förklarade att resan gått smärtfritt och att flickorna mådde bra. Ett kort ögonblick övervägde han att skriva god jul också … men gjorde det inte. Hon förtjänade ingen god jul.

Det fick mungipan att kröka lite, inte mycket, men det var alltid nått.

Efter att ha torkat bort snor och bara stirrat bort på mörkret en stund så suckade han tungt. Det fanns ett till meddelande som måste ha kommit under bilresan. Sms:et var från farmodern som påminde om de vanliga sakerna, som att tända jullamporna, så att flickorna kom i stämning, och att ställa ut gröten under morgondagen.

Han skrattade lite.

Gamla farmor. Hon hade ju redan påmint honom flera gånger om det. Vad trodde hon? Att han var en komplett idiot? Nej. Det var bara Bea som trodde det. Kanske hade de startat en grupp där de satt och chattade om hur misslyckad han var? Han började ju undra ibland.

Kunde de inte säga bra jobbat pojken, en enda gång?

Fredrik himlade med ögonen och spottade i snön. Han gömde undan mobilen i fickan. Där kunde den gott få vila resten av semestern. Då kanske de skulle få lite julfrid ändå. Utan Bea och hennes nedlåtande jävla kommentarer.

”Jag var inte så jävla misslyckad när jag försörjde din utbildning …” muttrade han till snön. ”Va?”

Fredrik gick runt bilen och hukade för att inte synas. Där satt han en stund, med andetagen sprutande som en brandsläckare. Han ville slå, men gjorde det inte. Gned bara de hårt knutna handskarna mot hårbottnen.

”Inte gråta …” viskade han. ”Inte igen …”

Efter en stund hade han lugnat sig tillräckligt för att orka resa sig upp på nytt. Han tittade tillbaka på huset och det tända vardagsrummet. Flickorna satt och tittade på teve. De var så vackra, så

fina och oförstörda. De hade många drag från honom, det mörka håret och de sorgsna hundögonen, men också moderns mun och näsa.

De fick inte se honom så här.

Men det blev lättare, det hade han hört. Med tiden skulle glömskan smyga sig in i huvudet och mörda de flesta minnena. Men de andra minnena, de som vägrade ge med sig, de lärde man sig att leva med, antog han. Fanns det något annat val?

Suckande lyfte han upp resten av packningen och pulsade fram till ytterdörren.

Det blev lättare. Ja, det måste det bli.

Med ett framtvingat leende klampade han in i stugan.

* * *

Det knarrade någonstans i den mörka tomheten. Fredrik kände igen den där knarrningen, hade kunnat känna igen den var som helst. Samma knarrning som han hört så många gånger förut, blundande i mörkret. En knarrning från en liten dörr som långsamt gick upp.

Han kunde inte se den, men kunde höra de tipp-tappande små fingrarna krypa ut från springan.

Mörkret delade sig för ett ögonblick. Han sveptes bort, genom en virvlande snöstorm och bort någon annanstans, upp till fjällens kala tundra. Ögonen rullade runt i huvudet. Kunde knappt fokusera på någonting. Drömmarna flimrade snabbt nu, från en plats till en annan.

Mylla, doften av mylla fyllde honom.

Svarta kråkvingar, ett glittrande bål i snön, orangea ansikten dolda i midvinternatten och en ensam sång. Nej, en jojk. Främm-

ande ord som tycktes fånga norrskenet. Någonting dött låg på bålet, någonting som vred sig och tjöt genom lågorna.

Ansiktena tittade ögonlösa på.

Fredrik blinkade till och kisade upp genom mörkret. Natten låg kompakt så när som på ljusen från julgranen. Någonting gnisslade till över soffan, som små tassande steg. Lukten av syrefattig jord, av förmultnade löv låg tung i rummet.

Han gnuggade sömnen ur ögonen.

Det knarrade till i närheten från golvplankorna som böjde sig. Fredrik blinkade upp mot taket. En lång stund låg han bara där, med filten uppdragen till hakan, och bara lyssnade. Ruttna dofter tvingade sig in i näsan och stack till.

Kaminen knastrade och knäppte. Glöden blänkte som trollguld i grottmörkret. Plankorna gnällde när de la sig till rätta någonstans i dunklet. Bara jullyktorna lyste. Ingenting fanns där, han var helt övertygad om det …

Men ändå …

Från köket kom ett lågt jamande.

”Helvete …” mumlade han. ”Kattskrälle …”

Det kändes fel att vara här när farmor inte var det, men någon var ju tvungen att ta hand om gamle Kilian. Ett avtal som passat dem båda. Han ville inte tvingas fira jul med flickorna i sin lilla lägenhet i stan. Den var inte ett hem, inte på riktigt. Bara en plats där han sov mellan jobbet och helgerna med flickorna.

Det fanns ingenting att fira där.

Från stugväggen, alldeles bredvid kaminen, hängde en blek älgskalle. Den tittade tyst på honom. Farfars gamla trofé, en av många. Den som alltid fått hänga på hedersplatsen. Dödskallen som alltid vaktat över Fredrik när han hälsat på som liten pojke.

Han mindes mardrömmar om det där grinet, hur den kommit smygande genom drömmarnas svarta dunkel. Bara en flinande

skalle, upphängd och svävande. Den hade inte direkt blivit hemtrevligare med åren, snarare tvärtom.

När ska du ta jaktkortet?

Frågan som alltid kom, först från farfar och sedan från farmor. Bara ännu ett jack i listan med alla misslyckanden. Den började bli lång.

Han orkade inte hålla räkningen längre.

En grå katt kom tassande på klumpiga ben. Kilian såg ut som Whiskas-katten. Ja, om den hade spenderat en längre tid på rehab. Det lilla djuret strök sig mot honom och föreslog spinnande att Fredrik kanske skulle gå och se över situationen i kattskålen.

”Jaja”, mumlade han. ”Jag är … vaken.”

Dörrarna till de två sovrummen var stängda, men han kunde ändå höra sina döttrars andetag där inne. Emilia låg och sov och …

Han stannade till utanför Josses rum.

Det lät som att hon viskade och prasslade med någonting. Papper kanske? Höll hon på att rita igen? Nej … det fanns ingen springa av ljus längs dörrens fot. Måste vara släckt där inne.

Vad höll hon på med?

Fredrik lutade sig närmare, med Kilian strykande längs benen. Katten stegrade sig och försökte fånga hans uppmärksamhet med sina stora ögon. Fredrik kunde inte låta bli att notera att skålen var fylld med mat.

Men den har ju blivit äcklig, verkade Kilian kontra med sin blick.

”Ja …” kom Josses röst viskande genom dörren. ”Jag kan …”

Men hon tystnade. Någonting prasslade till, lågt och försiktigt. Fredrik rynkade pannan och tyckte sig höra någonting mer, som små fötter. Var hon uppe ur sängen och härjade?

Det lät inte som hans dotter.

”Lyssnar … han?” viskade hon, innan allt blev tyst.

Försiktigt öppnade Fredrik dörren till sin farmors sovrum och lät en liten glipa av ljus smyga in. Den lyste upp hans dotters ansikte. Hon låg utslagen i sängen och sov sött.

Eller så låtsades hon bara.

Fan, tänkte han. *Sluta nu. Du börjar bli paranoid.*

”Sov gott, trollunge …” viskade han och var på väg att stänga dörren.

”Pappa …?” mumlade Josse.

”Förlåt, somna om igen du.”

”Jag … drömde så konstigt.”

”Oroa dig inte. Sov gott.”

Josse vände sig bort.

”Kalle”, viskade hon. ”Han brukar läsa om Bilbo … innan jag somnar. Kan du göra det?”

Förbannades-jävla-skit-Kalle.

”Nej”, pressade Fredrik fram och försökte le. ”Jag … har inte den boken.”

”God natt, Pappa.”

Dörren knarrade långsamt igen. En pust av luft slog emot honom. Den våta lukten av förmultnade löv kom krypande från dotterns rum. Sedan blandades den med kaminens brända doft och försvann. Han stannade kvar en stund där utanför, bara för att … ja, för att vara säker. Men inga mer ljud kom. Hon låg och sov. Det måste vara sömnen som spelade honom ett spratt.

Det vore inte första gången.

Bra jobbat, pojken.

Fredrik tog på sig kängorna och gick ut i bara träningsbyxor, t-shirt och handskar för att hämta ved. Nedanför altanen fanns nya

spår i snön som var nedsmutsade av mörk jord. Han gav dem en kort blick, men trampade bara över dem.

Han skulle behöva en varm jävla dusch.

* * *

Yxan slog ner, om och om igen. Den gamla träpallen slaktades till små flisor i ladans mörker. Ficklampan stod som en lykta i närheten. Fredrik stönade, svor och skrek mellan attackerna. En närliggande frysbox, gammal och övergiven, fick sig några sparkar också. Fötterna knakade i kängorna.

Det sved, men på ett bra sätt.

Till slut gav Fredrik upp och sulade yxan i väggen. Hela ladan rasslade till. Sågar och andra verktyg vibrerade i en liten sång av stål. Han blängde mot dem, föreställde sig förbannades-jävla-skit-Kalles ansikte där och spottade på det.

När Fredrik var klar sjönk han ihop på det frusna golvet och snyftade lågt en stund. Händerna knöt sig i nävar framför ansiktet. Saliv rann ner från läppen. Det kändes lite bättre i alla fall. Klumpen i magen hade hyvlats bort med varje yxslag.

Det fanns högar med ved i källaren, men det här sättet var mer … hälsosamt, antog han.

”Läsa … sagor för mina … barn.”

Fredrik fick knappt träffa flickorna längre. Han var en helgpappa men ett heltidsskämt och han förstod inte ens varför. Vafan hade han gjort? Varför hämnades Bea på honom … när det varit hon som träffat en annan och velat skaffa ett nytt liv?

Ett mindre misslyckat liv.

Det var väl för att förbannades-jävla-skit-Kalle skulle få ha en familj, antog han. Men varför kunde inte Kalle bara starta en egen? Var han tvungen att stjäla Fredriks?

Kanske … kunde han inte?

Fredrik log elakt mellan tårarna, med håret spretande framför ansiktet och ögonen vidöppna, darrande. Han stirrade rakt fram, bort mot hyllorna på andra sidan. Där tomtarna stod. De var mörka, täljda ur små träpinnar och täckta med bark. Deras luvor var korta, gråmålade och lika vassa som deras skurna leenden.

Farmodern hade gjort dem själv. Fredrik hade själv ett par hemma på en av fönsterbrädorna. Alla barnbarnen hade fått dras med hennes hobbysnickrande. En kär påminnelse om att de alla var lite säregna i familjen. Varför tomtar?

Nu satt de och flinade mot honom.

Bra jobbat, pojken, verkade deras hångrin viska.

Fredrik skakade på huvudet och upptäckte någonting ludet på de frusna plankorna. Han rynkade pannan och lutade sig närmare. Det såg ut som en fågel, en död fågel. Eller … inte en fågelkropp, utan bara svarta fjädertussar. Några röda droppar med blod hade stelnat mot frosten.

Det måste ha varit Kilian som fångat ett byte.

Kölden började tugga på honom. Gnagande i öronsnibbarna. Det sved också mot pannan, där den kalla svetten kylde ner hans tankar. Andetagen rullade fram som rök, flämtande och frustande i de skarpa skuggorna.

Fredrik slet åt sig ficklampan och resterna av pallen. Han tog ett par kliv ut över de halvruttna plankorna och bort till den två-delade dörren. Den ena av sidorna stod på glänt.

Innan han klev tillbaka ut i vinterkylan slängde han en blick bakåt. Där inne hängde alla de gamla redskapen på rad. Glittrande som tänder i ficklampans sken.

Ljuset landat på de mörka tussarna från den döda fågeln. Egentligen borde han plocka upp dem, men han orkade inte.

Med huvudet sänkt stålsatte sig Fredrik och tryckte sig ut i kölden utanför. Han tryckte igen den stora dörren och pulsade fram

genom snön. Det bet i ansiktet, ända in i tänderna. Rotfyllningarna skallrade i käken. Han drog halsduken högre upp över munnen. Kängorna knastrade lågt över snön ett steg i taget.

Tills han stannade vid den lilla utbuktningen i snön.

En mager stig hade skottats upp hela vägen fram till den lilla dörren som låg halvt begravd i snödrivan. Han hukade ner och sopade med sina rödflammande händer. Det såg ut som spår i snön, små, små spår. Han tittade på dem en stund, medan kroppen långsamt domnade bort. Rykande andetag smekte hans kind.

Fredrik såg sig omkring, sedan rakt på jordkällaren.

Han kände kroppen spänna sig. Väntade på att källardörren skulle knarra upp av sig själv, men den bara stod där, stilla och tyst. Han var nära på att skratta, men kunde inte. Tvekade lite, sedan reste han sig upp igen. Övervägde att bara slita upp dörren och se så att ingenting fanns där bakom.

Men gjorde inte det.

* * *

”Ikväll kommer tomten.” Fredrik knackade i bordet. ”Är ni spända?”

De var eniga.

”Nej.”

Fredrik slutade tugga på sin macka.

”Va?”

Han torkade sig om munnen och gav sin yngsta dotter en frågande blick. Emilia fortsatte tugga. På frukostbordet stod en liten julgran och blinkade. Från en gammal radio knastrade julmusik fram.

Josse petade fundersamt i maten.

”Han har redan varit här”, mumlade hon.

”Jasså?”

Emilia höjde lite på blicken.

”Du snackar så mycket skit”, fräste hon.

”Nej!” muttrade Josse. ”Det gör jag inte …”

”Okej.” Fredrik försökte hålla kvar leendet. ”Så … han har redan varit här?”

”Ja.”

”Okej.” Han blinkade. ”Så vad ville tomten då?”

Josse ryckte på axlarna.

”Veta vad jag önskade mig.”

”Ah.”

”Så logiskt”, fnyste Emilia. ”För att komma från henne.”

”Och …” fortsatte Josse, lägre. ”Andra saker.”

Fredrik lutade sig närmare.

”Vadå?”

Josse svarade inte. Ögonen var sänkta på den halvätna mackan framför henne. Osten hade torkat lite i kanterna. Blicken var delvis dold av brunt hår som föll ner i en lugg.

Fredrik gav hennes surfplatta en skeptisk blick. Han undrade om det varit någon som pratat med henne på den? Men … den hade inget internet, inte den plattan som hon använde och speciellt inte här ute.

Här ute i skogen hade inte ens en vanlig platta wifi.

”Har du tittat på en film med en tomte?” frågade han.

”Nej.”

Fredrik antog att det bara var ett barns påhitt, ingenting mer. De hade väl kvar lite fantasi trots alla paddor och wifi? Han hoppades i alla fall det.

”Okej”, fortsatte han. ”Så vad önskade du dig då?”

”Det … det får jag inte säga.”

”Jaha?”

”Det är en hemlighet.”

Fredrik nickade. Han hoppades att det var ett stort dockhus med tillhörande prinsessor, eller det senaste Super Mario-spelet. För annars skulle nog Josse bli besviken på tomten.

Emilia räckte över ett linjerat papper där någon hade skrivit med spretig handstil.

”Här, pappa.”

”Vad är det här?”

”Gammelfarmor har lämnat den i mitt rum. En lista med grejer du ska göra.”

”Jaha.”

Fredrik ögnade igenom punkterna en efter en. Han kände kinderna hetta lite, men höll ansiktet stilla. De flesta var förolämpande enkla, medan ett par verkade ifrågasätta hans intelligens. Som att han borde mata Kilian varje dag, eller att ställa ut den där förbannade gröten på morgonen.

Det var ju en så rolig tradition för barnen.

Farmodern hade tydligen kryddorna till tomtens gröt i en speciell gammal träskål. Den gjorde det väl lite mer magiskt för flickorna, antog han. Hon påpekade också att kryddorna inte var ätliga för dem och skulle undvikas i den vanliga maten.

Det var väl för att smådjur och ohyra inte skulle äta upp gröten och lockas dit.

Fredrik knöt fingrarna om pappret och försökte hålla händerna lugna. Trodde alla att han var helt dum i huvudet? Hur många gånger skulle farmodern påminna honom om samma saker? Räckte det inte med tjat?

Fan.

”Pappa …?” viskade Emilia.

Fredrik blinkade till och upptäckte att han råkat knöla ihop pappret. Han skrattade till och rättade ut vecken igen. Döttrarna tittade på honom, men sa ingenting.

De lyssnade väl på moderns lögner om deras misslyckade pappa. Det behövdes alltid en skurk i varje saga och det kunde uppenbarligen inte vara hon. Ingenting konstigt med det. Han fick spela trollet i deras lilla pjäs och förbannades-jävla-skit-Kalle fick vara prinsen som dräpte honom. Döttrarna hade fått lära sig sin läxa av deras mor.

Låt bara trollet hållas, le och backa långsamt bakåt.

Fredrik sneglade mot köket och den stora grytan som farmodern ställt fram för att koka gröt i. Den var stor, gammal och mörk. Riktigt gjutjärn. Ett lager med gammalt fett var permanent inbränt längs kanterna.

Den gapade tom mot honom.

”Ska inte tomten få sin gröt?” viskade Josse.

En kort blick, sedan fnyste Fredrik.

”Han får klara sig utan i år.”

* * *

”Kom igen, det är ju tradition.”

Emilia gav honom en uttråkad blick, men hade trots det motvilligt sjunkit ner i soffan. Nedanför henne satt Josse hopkrupen på golvet. De tittade båda två på honom.

Varför tittade de så konstigt på honom?

”Kalle Anka börjar snart …” envisades han. ”Kom igen, det kommer att bli roligt. Va? Josse?”

Den unga flickan hade ett gosedjur under armen. Kaninöronen hängde lika trötta som han kände sig.

”Men ljuset då?” undrade hon.

”Va?”

”Fjärde … advent”, påpekade hon.

”Jaha?” Fredrik suckade. ”Ja, visst. Vi går och tänder ljuset.”

”Jag väntar här …” mumlade Emilia.

Efter att ha rotat runt i farmoderns skåp, medan huvudvärken växte sig allt skarpare, hittade han till slut den förbannade ljusstaken. Ett litet landskap med snögubbar och tomtenissar. Han sköt ut den på köksbordet och tog fram tändstickorna.

Tre av ljusen hade redan brunnit lite.

Fjärde advent sammanföll egentligen inte med julafton, men hans farmor hade ändå alltid tänt det sista ljuset då. Det var hennes lilla tradition.

En av tusentals jävla traditioner.

”Men …” mumlade Josse efter att han precis tänt det tredje ljuset. ”Ska vi inte … önska någonting också?”

”Det är när man fyller år”, upplyste han.

”Nej …” envisades hon, med allt större ögon. ”Vi måste önska också.”

Skallen bultade hårdare. Det lät nästan som att någonting gömde sig där inne och skallrade mot skallbenet. Eller … var det utanför? Han slängde en blick mot väggarna.

Det lät som att någonting prasslade där bakom.

”Hörde … du det där?”

Josse stirrade envist på honom.

”Önska någonting, pappa.”

Fredrik blåste ut tändstickan och sjönk ihop på en stol. Han satt där en stund och gnuggade sig om pannan. Den var rynkad och lite svettig.

”Emilia!” hojtade han. ”Vill du … önska dig någonting?”

”Va?”

”Glöm det …”

Han tittade tyst på sin yngsta dotter. Josse satt på andra sidan, med fingrarna knäppta om varandra, som att hon bad. Ögonen, stora och mörka, flackade fram och tillbaka över rummet.

De drogs till skuggorna som hade vuxit fram i hörnen.

”Hör du inte … det där?” mumlade han, med handen på huvudet.

Josse var tyst. Hon såg nästan rädd ut, som att någon skulle skälla ut henne.

”Förbannat …” väste han. ”Vad ont det gör.”

”Har du kommit på en önskan?”

Han suckade.

Jag vill att Bea eller förbannades-jävla-skit-Kalle aldrig mer får se barnen.

”Ja, visst.”

Sedan tände han det sista ljuset och reste sig för att leta fram en huvudvärkstablett. Det här var ju löjligt. Hade han ätit dåligt? Nej, men ingen gröt på morgonen.

Kanske var det julen som hämnades?

Det lockade fram lite bittra skratt. Bakom sig kunde han höra försiktiga steg. De tassade närmare.

Förvånat vände han sig om och såg Josse där.

”Vad önskade du dig … Pappa?”

”Ehm … Ingenting.”

”N-nej … Du måste önska …”

”Jag menar … Öh … Jag önskade att det ska bli en trevlig julafton.”

Brunt hår dolde flickans ögon.

”Vill du skada oss?”

Fredrik blinkade. Värken i skallen blev allt värre.

”V-va? Vad sa du?”

”Mamma vågar inte låta oss vara hos dig.” Rösten var låg, knakande och lät inte som dottern längre. ”Varför gjorde du inte henne lycklig …? Varför kunde du inte … inte …”

”Sluta …” väste han och tog ett kliv tillbaka.

Josse rörde sig närmare, hasande och inte längre lik sig själv. Blicken var tom, sänkt i golvet och armarna hängde längsmed sidorna. Hon svajade lite.

”Varför kunde du inte … bli … hård?”

Han slet tag i henne.

”Vafan är det du säger!? Har din mamma!? Har hon …!?”

Ena mungipan kröktes.

”Kalle … är min pappa nu.” Rösten blev lägre, annorlunda, omänsklig. ”Du är ensam … som jag.”

Handen knöts allt hårdare. Fredrik bara stirrade på sin dotter, han kunde knappt tro det han hörde. Skallen bultade. Väggarna knäckte och skrapade. Var det vinden?

Stormade det där ute … eller i hans huvud?

Innan Fredrik hunnit lägga band på sig själv, slet han åt sig en av farmoderns keramikskålar och slängde den hårt i golvet. Den gick i bitar och splittrades över deras fötter. Hon skrek rakt ut.

Ögonen såg oförstående från honom och till splittret runt dem.

”P-Pappa …” hördes bakom honom.

Han vände sig om, med näven knuten.

”Va!?”

Emilia stod där, plötsligt liten och med rädsla i blicken. Han hade aldrig sett henne titta på honom så där. Trycket mot pannan lättade lite och han tog ett steg tillbaka.

Små skärvor av vitt och blått låg på golvet.

Josse hade gömt ansiktet i händerna och grät. Håret hängde ner över kaninen i armarna. Någonstans skrapade det från där katten sprungit och gömt sig.

Förbannat … Förbannat igen.

”V-vad är det som händer?” viskade Emilia.

”Ingenting”, pressade han fram och vände sig bort. ”J-jag städar upp här … Gå och titta på Kalle Anka ni … så … ja … tomten kommer snart.”

Josse sprang bort till sin syster och bort i vardagsrummet. De tittade på honom som att han skrikit på dem, som om deras mor tittade på honom genom barnens ögon. De var anklagande och skrämda.

Från vardagsrummet kom Benjamin Syrsas röst.

Bra jobbat pojken.

* * *

”Fan, fan, fan …”

Fredrik satt på frysboxen i garaget, med tomtebyxor på sig och en röd luva i händerna. Han snurrade den mellan fingrarna och försökte samla sig. Här ute fick han vara ifred en stund. Hur länge hade han suttit här? Snart en timme … men han ville inte gå tillbaka.

Fredrik slog näven bredvid sig och hörde frysen surra till.

Varför hade Josse sagt så? De där hemska orden … De kunde inte ha kommit från hans lilla dotters mun. Hon måste ha hört dem från sin subba till mamma, det var enda förklaringen.

Eller förbannades-jävla-skit-Kalle, det vore mer logiskt. Först tog det aset hans familj och sedan förstörde han den. Och vad kunde Fredrik göra åt det? Inte kunde han klaga, för då skulle Bea ta ifrån honom den lilla tid de faktiskt fick. Nej, han kunde inte göra mycket mer än att klä ut sig till tomte, låtsas skratta som att allting var bra och sedan lämna tillbaka sina barn efter nyårsafton.

Efter det? Varannan helg av glädje och lycka, och sedan veckor med samma gråa lunk som vanligt emellan dem.

Fredrik suckade och hoppade ner från frysboxen. Knäna protesterade lite, men det var väl åldern som började ta ut sin rätt. Han hade läst att man åldrades mer under hårda år.

Det kanske fanns någon sanning i det?

Han drog på sig den röda överdelen av dräkten, en billig sak från en leksaksaffär, men den fick duga. Sedan gick han bort till påsen med masken och …

Förvånat lyfte han upp den i handen. Klösmärken hade slitit sönder plasten och kinderna på tomtemasken. Det såg för jävligt ut. Hade råttor fått tag på den? Eller kanske katten?

”Självklart”, suckade han. ”Självklart ska allt gå åt helvete!”

Det fanns inte så mycket att göra åt det. Han drog på sig masken, grimaserade åt skadorna på de sladdriga kinderna och skakade på huvudet. Andetagen hördes här inne, de ekade flåsande mot gummit. Han måste se ut som ett monster i den här skräckmasken.

Men flickorna skulle ha en tomte på julafton.

Fredrik hävde upp sopsäcken med paket på ryggen, öppnade garagedörren och klev ut i snön. Någonting knastrade lågt under kängan. Han tog ett steg tillbaka och tittade ner.

Någonting mörkt låg i snön.

Fredrik lutade sig närmare och drog upp masken mot pannan. Han strök bort det falska skägget som hängde ner och tittade på någonting underligt.

Först hade det sett ut som en fågel, men nu när han fick en bättre titt såg han att det var en docka … en sjuk och trasig docka. Små grenar som knutits samman med senor, barr och mörka fågel-vingar.

Det … liknade nästan en liten flicka.

Fredrik kunde inte röra sig. Han bara stod där och stirrade på dockan. Snön tindrade omkring honom. Tankarna försökte rationalisera vad han såg, försökte förstå vem som lämnat den här. Varken frost eller snö täckte den lilla dockan.

Någon hade lämnat den här utanför medan han tagit på sig dräkten.

Fredrik stirrade sig omkring. Var det någon annan här? Träden runt stugan var stilla, tysta och mörka. Ingen kunde gömma sig där ute. Omöjligt, det var för kallt. Om det hade kommit någon med bil eller skoter så skulle han ha hört det. Ingen var galen nog att pulsa genom det här vädret för att komma ut till den här stugan.

Eller?

Sluta, försökte Fredrik intala sig själv. *Du börjar bli paranoid.*

Ett lågt bankande störde honom. Han höjde blicken och kisade bort mot farmoderns stuga. Det lät som ytterdörren. Vad var det flickorna höll på med nu då?

Han släppte påsen med paket i snön och skyndade bort till framsidan av stugan. Dörren stod öppen. Den slog fram och tillbaka, ville stängas, men kunde inte.

Fredrik höll fast dörren, tittade frågande på den och gick sedan in i hallen.

Vid bordet, tyst och med blicken sänkt, satt Emilia. Hennes blick var stirrig och blinkade lite för snabbt. Händerna höll om knäna och klöste lågt mot jeansen, allt snabbare och snabbare.

”E-Emilia?”

Inget svar.

Fredrik tittade sig omkring, men fann inget spår efter Josse. Han skyndade in i köket och vidare till vardagsrummet. Där var det också tomt.

”Josse!” *Helvete*. ”Josefine! Hallå! Var är du?”

Fortfarande inget svar.

Han rusade tillbaka till köket och hukade ner intill Emilia. Hon satt fortfarande tyst vid bordet. När han tog tag i hennes axlar märkte han hur mycket hon skakade. Munnen var öppen och ögonen stirrade rakt in i fönstret.

”Emilia?” försökte han. ”Snälla, du. Var är Josse? Var är din syster?”

Läpparna rörde sig lite, men inga ljud kom.

”Har hon gått ut? Är Josse där ute någonstans?”

Hon rös till.

”Emilia!”

”H-han …” viskade hon. ”Var här …”

”Va?” Fredrik släppte henne. ”Vem? Emilia, vem var här?”

Pupillerna vidgades, tårades och kröp långsamt som två insekter mot honom.

”Tomten …”

* * *

Snön rev och bet över kinderna. Den gjorde huden rödflådd och kliande. Det var som att naturen skrek på honom, hånade honom med skrattande vindilar. Fredrik snubblade fram genom drivorna. Försökte skrika, men ljudet dränktes ut.

Munnen fylldes med kall snö.

”Josefine!” tjöt han.

Fortfarande inget svar.

Tomten?

Vafan var det som hade hänt?

Det gick knappt att se längre än en meter framför ansiktet, inte ens i ficklampans sken. Han stapplade vidare och inspekterade sin mobil, men mottagningen var fortfarande död. Borde han köra iväg och ringa efter hjälp?

Hjälp? Han stannade upp, lätt böjd mot vinden. Den närmaste hjälpen var flera timmar bort. Tänk om det vore försent då? Nej. Varför tänkte han så? Hon hade bara gått och gömt sig någonstans. Ja, så måste det vara. Lilla Josse.

Hon gick alltid och gömde sig.

Han var här.

Fredrik drog tomtemössan tätare om öronen. Kunde knappt känna av dem längre. Tänk om det var kallbrand? Nej, nej, nej. Han

skrapade bort det värsta av snön från huvudet. Nu fick han lugna sig. Det var bara kölden som gjorde honom virrig.

Han vände sig om och kunde svagt urskilja fönstren från den lilla stugan. Inte helt begravd i snön än. Emelie satt där inne någonstans och tittade ut från värmen. Det tog emot att inte bara gå tillbaka in och trösta henne.

Istället pulsade han vidare, förbi farmoderns stuga och vidare bort till den stora ladan. Dörren smällde fram och tillbaka i blåsten. Han kände hjärtat hoppa till. Tänk om hon gått in där. Ja, så klart hon måste ha gjort!

Fredrik halvt sprang, halvt vadade fram till ladan och tryckte upp dörren med handskarna hopknölade. Vinden vrålade efter honom. Han trängde sig in genom öppningen och in i mörkret. Kängorna klampade ut snö i små pölar. Ladan stod gapande tom, fylld med frost och djupa skuggor.

Andedräkten flöt fram som dimma.

Då kom ett svagt, svagt ljud krypande. Som ett döende litet djur kröp en viskning alldeles under blåstens vrål. Ändå hördes det alldeles för tydligt i Fredriks öron. Långsamt, långsamt vred han på huvudet, tillbaka ut i mörkret.

Där var det svart, så svart att till och med skuggorna ryggade undan, men ändå visste han vad som hade gjort det där ljudet.

Jordkällarens dörr.

* * *

Fredrik stod tyst och stirrade ner. Snödrivan skiftade och böljade med vinden, nästan som vatten. Han kände knappt av kölden längre, bara noterade hur den rev och fladdrade i kläderna. Ett gnälligt barn som ville ha uppmärksamhet.

Jordkällaren väntade framför honom.

Den lilla dörren, mer flagnad än han mindes och långt trasigare. Ändå fick den det att krypa under huden. Små tassande ben som kittlade hans insida. Den stod lite på glänt, men hade fastnat mot snön, precis så lite att magra fingrar kunde krypa fram.

Fredrik andades.

Långsamt, långsamt hukade han sig ner. Skorna gled mot frosten, knastrande. Han tog ett andetag och blåste ut varm rök. Dörren stod stilla, orörd, uråldrig. Den såg rutten ut, söndersprucken och trots det ändå så massiv.

Små spår letade sig fram genom snön, hela vägen till glipan och in i jordkällaren. Snön hade sopat över avtrycken och fick dem att knappt bli synliga, men det fanns ingen tvekan. Det måste vara Josse, ingen annan.

Fredrik sträckte försiktigt fram sin hand och tvekade lite. Alldeles vid glipan. Han förväntade sig nästan att spindellika fingrar skulle hugga sig fast i honom, så som de gjort i barndomsdrömmarna. För att långsamt dra honom ner.

In i jordkällarens mörker.

Fredrik tvingade tillbaka viljan att kräkas och lirkade in sina fingrar genom glipan. Hela kroppen skakade. Ändå tvingade han dem djupare in. Tankarna fokusera på Josse, ingenting annat. Han tvingade bort tillräckligt av rädslan och bytte ut den mot adrenalin. Han måste hitta henne, herregud, hans lilla flicka.

Med ett lågt knarrande gled den lilla dörren långsamt upp.

Doften av instängd mylla böljade ut. Han skakade på huvudet, kände tårarna tränga i ögonvrån. Det borde inte lukta. Inte så. Inte i den här förbannade kylan. Hans näsa måste ha fel, den bara måste det. Ändå kunde han känna det så tydligt, den där mustiga doften.

Av fuktig jord.

Bakom dörren väntade ett litet utrymme, knappt en meter högt om ens det. Gamla trähyllor hade rasat ner. Det växte mögel och

annat dött bland dem. Han stålsatte sig och lutade sig närmare dörren till jordkällaren.

Kunde minnas så väl när farmodern hade visat honom den här hemliga platsen. Skuggorna hade varit djupa då, nästan som att de dragits hit. De kröp längs väggarna och gjorde allting svart.

Han tände sin ficklampa.

”Josse!?”

Ljuset jagade motvilligt bort det värsta av mörkret som kröp undan till sprickor och vrår. Till sin förvåning kunde han se att det inte alls varit som farmodern sagt. Det var inte bara ett litet skrymsle för mat, nej, där fanns någonting mer.

Jordkällaren sträckte sig längre ner än han trodde. Trots ficklampans sken gick det inte att se slutet på gången.

”Josse …?” viskade han. ”Nej …”

Hela kroppen stretade emot, men han tvingade sig själv ner på knä. Knäskålarna skrek när de rörde den våta snön. Han ignorerade det och började krypa genom dörröppningen, vidare ner i den jordiga gången. Glasflaskor klingade när de rullade undan för hans klumpiga händer.

Huvudet skrapade mot taket och fick honom att sjunka ihop lite mer.

Det var mindre kallt här inne, men långt ifrån varmt, bara tillräckligt för att jorden skulle vara mjuk och inte frusen. Vintern tog sig inte in hit, bara skuggorna. De kröp omkring honom, verkade nästan stryka över hans nacke. Han rös till, men fortsatte sammanbitet.

Ficklampans skälvande sken var hans enda sällskap.

Fredrik kunde inte avgöra hur länge han kröp genom den leriga gången. Kanske minuter, kanske mer. Det blev svårare att andas. Rötter kittlade hans ansikte när han pressade sig igenom dem. Vid ett tillfälle var han tvungen att stanna upp för det började rasa ner

jord och han var helt övertygad om att det var kört nu. Han skulle bli begravd här nere.

Men det stillade sig efter en stund och han kunde fortsätta kravla fram.

Doften av mylla blev allt starkare, mer skarp. Den blandades med stanken av död, från ruttet kött och brutna ben. Han mådde illa, men tvingade tillbaka det. Knäskålarna började knaka och knastra mot små kadaver som låg samlade där.

Fågelvingar och fjädrar.

Ju längre in han kröp desto mer näbbar stack upp under honom. De skar genom byxorna och stack mot knäna. Döda ögonhålor tittade tysta upp på honom. Minsta rörelse fick små kroppsdelar att rasa ner runt honom.

Fredrik försökte stänga ute det obehagliga knäppandet och krasandet under honom. Han höll blicken fäst framåt, hela tiden framåt. Ljuset skumpade och ryckte från ficklampan. Han höll den i ena handen och försökte rikta den medan han kröp. Det gick så där.

Vid ett tillfälle tappade han den bland likdelarna. Motvilligt stack han ner handen och grävde fram lampan igen. Lite mögliga fjädrar fastnade på handsken och ärmen. Han försökte skaka bort det, men de fastnade ändå. Det krävde all hans vilja för att inte drabbas av panik.

Herregud. Allt han ville var att ställa sig upp, bara trycka sig igenom taket och upp ur marken. Bort härifrån. Han kunde inte andas. Det var för kvavt. Han lirkade loss halsduken och lät den ligga kvar när han ålade sig djupare ner under den frusna jorden.

Till slut delade sig tunneln och blev bredare. Fredrik lät ficklampans sken bada över väggarna av jord. Feta rötter, som larver, ålade sig runt utrymmet. Det var nog tillräckligt stort för att han skulle stå upp, men han vågade inte, utan lät bara ljuset svepa fram och tillbaka. Andra öppningar ledde ut härifrån, genom mörka, trasiga gångar.

Hade Josse lyckats ta sig ända hit?

På marken, bland benbitarna, låg fler sjuka dockor. Inte lika färska utan utmärglade gamla saker, grånade med ålder och dammiga. De tittade på honom, skräckslagna.

Det prasslade till från en av gångarna. Fredrik svepte dit med ljuset och hann precis se någonting mörkt dra sig tillbaka. Han svalde. För ett ögonblick tyckte han sig se små fingrar försvinna i dunklet.

Nej, bara ett barns fantasi. Ta dig samman nu!

”Helvete”, väste han.

Han frös fast. Någonting hade rört vid honom. Försiktigt försökte han snegla tillbaka i den trånga tunneln. Herregud. Det var någonting som rörde sig där, han kunde känna det, som en råtta längs ryggslutet! Snälla Gud, inte en jävla råtta.

Han lös bakåt med ficklampan alldeles intill axeln och försökte se vad det var. Någonting prasslade allt högre. Han kunde känna hur det rörde på sig.

Sen såg han två ögon reflekteras, alldeles intill honom.

Med ett skrik försökte Fredrik rulla runt. Ficklampan föll till marken. Mörkret djupnade. Skuggorna släppte väggarna och började långsamt krypa närmare. Det krasade någonstans i närheten. Flämtande försökte han slå mot det som klöste sig fast på ryggen.

Ljuset började flimra.

Genom ögonblicken av mörker kunde Fredrik se skuggade skepnader närma sig. Mörka luvor, knotiga skägg och döda djurögon. Magra fingrar som kom krypande. Han tjöt rakt ut, vred sig runt, men kände kroppen fastna i rötterna.

Ficklampan surrade till och dog.

Bara en ensam glödbit var allt som gav ett orange skimmer till dunklet. En utbränd säkring. Han stirrade rakt fram på mörkret.

En efter en dök de upp. Svävande genom det svarta kom breda flin flytande. Han kände igen dem.

Träansiktena från farmoderns vägg.

Torkad mossa till skägg och skurna, sneda leenden. Två hålrum tittade dött tillbaka på honom där ögonen borde vara. Damm och jord rann ner från hålen. Deras ansikten var spruckna, som gammalt trä.

Stela och livlösa, som masker.

”Snälla …” viskade han.

Ett lågt surrande vibrerade genom gropen, som insektsvingar.

”Josse …” mumlade han med ögonen uppspärrade. ”Snälla, ge tillbaka henne … Snälla …”

De döda ögonen kröp allt närmare.

”Jag gör … vad som helst …”

Tystnad.

”Ensamma? Nej …” viskade han och skakade på huvudet. ”Inte … det …”

Fredrik kände tårarna falla. Han bet sig i kinden, så hårt att blodet fyllde munnen. Tvingade kroppen stilla, tvingade tillbaka behovet av att bara kravla sig ut härifrån och springa sin väg. Han kunde inte låta henne försvinna. Nej. Vilken pappa skulle göra så? Han var inte så som de sa.

Han var bättre än så.

”Okej …” var det sista han lyckades pressa fram.

* * *

Vivianne öppnade bildörren. Luften var frisk, inte dammig som inne i stan. Här ute gick det att andas på riktigt. Hon ställde sig på

uppfarten och tittade sig omkring. Lyset var tänt i fönstren. Det rykte från skorstenen.

Dumma gamla tant, varför hålla på att oroa dig så fasligt?

Hon borde bara hoppat på planet och åkt härifrån. Hur mycket kunde ens Fredrik förstöra på så kort tid? Pannan fårades. Fast. Det var ju ändå jul. Nätterna var som mörkast nu. Luften nästan sprakade av energi.

Det var ju ändå jul.

Vivianne tog några kliv över snön och stannade upp. Hon sniffade och tittade ner på de utsmetade spåren i snön. Många, kladdiga spår. Det var väl flickorna som hade varit ute och lekt, intalade hon sig själv. Ja, så måste det vara.

Sedan hörde hon ett tjut. Det bröt genom natten, som från en döende räv. Helvete, vilket hemskt läte. Hon vände om och skyndade bort i riktning mot ljudet. Hela vägen till jordkällaren.

”Din dumme fan …” viskade hon med ansträngda andetag. ”Fan också …”

Jordkällaren stod öppen. Hon hukade ner med handen på dörrkarmen. Där inne, med kroppen halvt utanför, låg den nakna formen av Josse. Herregud, lilla flicka. Röda linjer täckte kroppen, röda linjer och mörk lera. Ögonen var hopkletade av jordskorpor.

Vivianne tog försiktigt den lilla flickan i sin famn.

”Kom nu … Kom, lilla vän.”

Josse kunde inte prata, bara hulka och gny. Naken klamrade hon sig fast i sin farmors famn. Vivianne la armen om det lilla barnet och ledde henne genom uppfarten, bort till huset. Hon sneglade bara kort bakåt när hon kunde höra knarrandet.

Dörren var stängd.

Långsamt tog de sig tillbaka till huset. Där inne sprang Emilia fram, hysterisk och gråtande.

”F-Farmor! Jag … Josse! Nej … snälla …”

Hysterisk, utan några riktiga ord, bara svammel. Vivianne ledde in flickorna till kaminen där hon satte dem under varsin filt. Hon fick tvätta dem efter att värmen återvänt lite. Med en suck tog hon av sig ytterkläderna och sparkade snön på hallmattan.

Inne i köket stod den tomma grötkastrullen.

Vivianne skakade på huvudet innan hon gick in i vardagsrummet. Snyftandet kom ekande från hallen. Två flickor som skakande försökte hitta ord, där inga fanns. Vivianne släckte lampan och satte sig i mörkret, lät skuggorna komma krypande från sprickorna i huset. Ögonen slöts långsamt, följt av en lätt huvudvärk. Då kom ett lågt tipp-tappande smygande, för att sedan försvinna igen. Hon öppnade ögonen.

På väggen hängde en ny trämask.

”Bra jobbat …” viskade hon till den kallt flinande skulpturen. ”Pojken min.”